

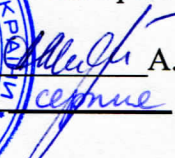
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

 А.М. Мартиненко

серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки **бакалавра**

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальності **053 «Психологія»**

(шифр і назва спеціальності)

**Полтава
2024 рік**

Робоча програма з дисципліни «Психофізіологія людини» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Складена відповідно до освітньої програми «Практична психологія», 2024 року.

Розробник: Шевчук В.В., доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент.

Горошко В.І. доцент кафедри фізичної терапії і ерготерапії, кандидат медичних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньої програми Хг. Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **психології та педагогіки**

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри **психології та педагогіки**
мкв канд. психол. наук Вікторія ШЕВЧУК

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1.

Голова навчально-методичної комісії факультету
Мунт канд. філос. наук., Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова
Загальна кількість годин: 150	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Модулів – 1		1-й
Змістових модулів – 1		Семестр:
		2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції:
		18 год.
		Практичні заняття:
		22
		Лабораторні роботи:
		12 год.
		Самостійна робота:
		98 год.
		Індивідуальна робота:
		-
		Вид контролю:
		екзамен

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 52/98.

2. Мета дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про закономірності росту і розвитку людини, з'ясування психофізіологічних особливостей функціонування цілісного організму людини.

Вивчення курсу дозволить сформувати наступні загальні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Вивчення курсу дозволить сформувати наступні спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема в контексті організації заходів раннього втручання).

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є «Загальна психологія».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими вміннями й навичками:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою,	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
			володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними,	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен; тести, опитування, які опрацьовуються на практичних заняттях.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психофізіологія людини

Тема 1. Предмет і завдання психофізіології. Сучасні методи дослідження у психофізіології.

Предмет, завдання психофізіології людини та її зв'язок з іншими науками. Психофізіологія як наука, що вивчає фізіологічні механізми психічних процесів, станів і поведінки. Історія та основні етапи розвитку психофізіології. Загальна та прикладна психофізіологія.

Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Реєстрація електричної активності шкіри. Електроенцефалографія, Електроокулографія. Електроміографія. Електрокардіографія. Комп'ютерна томографія, Магнітоенцефалографія. Ядерна магнітно-резонансна інтроскопія. Позитронно-емісійна томографія.

Лекція № 1

Лекція № 2.

Практичне заняття № 1.

Практичне заняття № 2.

Лабораторне заняття № 1.

Лабораторне заняття № 2.

Тема 2. Загальна характеристика нервової системи. Будова і функція соматичної та вегетативної нервової системи. Головний та спинний мозок людини.

Властивості нервової системи. Будова й функції нейрона. Механізм передавання збудження в хімічних синапсах. Механізм виникнення та передавання збудження по нервових структурах. Діяльність нервових центрів.

Функціональне призначення вегетативної нервової системи. Спинний мозок. Будова головного мозку. Аналітико-синтетична діяльність головного мозку.

Лекція № 3.

Практичне заняття № 3.

Практичне заняття № 4.

Лабораторне заняття № 3

Тема 3. Керування рухами. Загальні відомості про нервово-м'язову систему. Пропріоцепція. Основні типи рухів: забезпечення пози й рівноваги, орієнтаційні рухи, локомоції (активне переміщення в просторі на відстані, значно перевищуючі розміри тіла) і довільні рухи. Координація рухів. Рухові програми. Вироблення рухових навичок. Центральні апарати керування рухами. Схема тіла й система внутрішнього уявлення.

Лекція № 4

Практичне заняття № 5

Лабораторне заняття № 4

Тема 4. Психофізіологія пам'яті. Часова організація пам'яті. Поняття консолідації й реверберації. Стадії фіксації пам'яті. Стан енграми. Спонтанне відновлення пам'яті. Відновлення енграми дією другого електрошока. Відновлення пам'яті методом нагадування. Відновлення пам'яті методом ознайомлення. Ретроградна амнезія для реактивованих слідів пам'яті. Основні положення теорії активної пам'яті.

Лекція № 5

Практичне заняття № 6

Лабораторне заняття № 5

Тема 5. Психофізіологія мовлення.

Мовлення. Функції мовлення: комунікативна, регулююча і програмуюча. Артикуляція. Зона Брока. Зона Верніке.

Лекція № 6

Практичне заняття № 7

Тема 6. Психофізіологія мотивації та емоцій. Послідовні фази розвитку мотивації. Психофізіологічні процеси, якими завжди супроводжується мотивація. Закон домінант. Структури мозку, що задіяні у мотиваційних станах. Закон оптимуму мотивації, його варіанти. Види емоційних явищ. Емоційні структури мозку об'єднуються назвою «лімбічної системи». Міжпівкульова асиметрія кори мозку і емоції. Інтенсивність емоцій. Знак емоцій. Роль елементів лімбічної системи для формування психологічних типів особистості: інтроверсії/екстраверсії/нейротизму/емоційної стабільності. Роль елементів лімбічної системи у формуванні темпераментів.

Лекція № 7

Практичне заняття № 8

Лабораторне заняття № 6

Тема 7. Психофізіологія свідомості. Психофізіологія несвідомого. «Світла пляма». Повторний вхід порушення й інформаційний синтез. Свідомість, спілкування, мова. Функції свідомості. Індикатори усвідомлюваного й неусвідомлюваного сприйняття. Семантичне диференціювання неусвідомлюваних стимулів. Часові зв'язки (асоціації) на неусвідомлюваному рівні. Функціональна асиметрія мозку й несвідоме. Зворотні часові зв'язки й несвідоме.

Лекція № 8

Практичне заняття № 9

Практичне заняття № 10

Тема 8. Психофізіологія уваги. Орієнтовна реакція. Нервова модель стимулу. Нейрофізіологічні механізми уваги. Функціональний та структурно-функціональний рівень організації уваги. Роль гамма-коливань в організації уваги. Увага й ПЕТ. Увага й ВП. Часові характеристики уваги. Різні системи уваги в мозку людини. Соціальні основи уваги. Ресурси пропускної здібності нашого мозку.

Лекція № 9

Практичне заняття № 11

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	Індивід. роб.	Самост. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Психофізіологія людини						
Тема 1. Предмет і завдання психофізіології. Сучасні методи дослідження у психофізіології.	24	4	4	4		12
Тема 2. Загальна характеристика нервової системи. Будова і функція соматичної та вегетативної нервової системи. Головний та спинний мозок людини.	20	2	4	2		12
Тема 3. Керування рухами.	18	2	2	2		12
Тема 4. Психофізіологія пам'яті.	18	2	2	2		12
Тема 5. Психофізіологія мовлення.	16	2	2			12
Тема 6. Психофізіологія мотивації та емоцій.	20	2	2	2		14
Тема 7. Психофізіологія свідомості. Психофізіологія несвідомого.	20	2	4			14
Тема 8. Психофізіологія уваги.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	150	18	22	12		98
Усього годин	150	18	22	12		98

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Семінарських занять не передбачено	

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
1-2.	Предмет, завдання психофізіології людини та її зв'язок з іншими науками. Психофізіологія як наука, що вивчає фізіологічні механізми психічних процесів, станів і поведінки. Історія та основні етапи розвитку психофізіології. Загальна та прикладна психофізіологія.	4
3,4	Властивості нервової системи. Будова й функції нейрона. Механізм передавання збудження в хімічних синапсах. Механізм виникнення та передавання збудження по нервових структурах. Діяльність нервових центрів.	4
5	Загальні відомості про нервово-м'язову систему. Пропріоцепція. Основні типи рухів: забезпечення пози й рівноваги, орієнтаційні рухи, локомоції (активне переміщення в просторі на відстані, значно перевищуючі розміри тіла) і довільні рухи.	2
6	Часова організація пам'яті. Поняття консолідації й реверберації. Стадії фіксації пам'яті. Стан енграми. Спонтанне відновлення пам'яті.	2
7,8	Мовлення. Функції мовлення: комунікативна, регулююча і програмуюча. Артикуляція. Зона Брока. Зона Верніке.	4
9	Психофізіологічні процеси, якими завжди супроводжується мотивація. Закон домінант. Структури мозку, що задіяні у мотиваційних станах. Закон оптимуму мотивації, його варіанти. Види емоційних явищ. Емоційні структури мозку об'єднуються назвою «лімбічної системи». Міжпівкульова асиметрія кори мозку і емоції. Інтенсивність емоцій. Знак емоцій. Роль елементів лімбічної системи для формування психологічних типів особистості: інтроверсії/екстраверсії/нейротизму/емоційної стабільності. Роль елементів лімбічної системи у формуванні темпераментів.	2
10	Повторний вхід порушення й інформаційний синтез. Свідомість, спілкування, мова. Функції свідомості. Індикатори усвідомлюваного й неусвідомлюваного сприйняття. Семантичне диференціювання	2

	неусвідомлюваних стимулів. Часові зв'язки (асоціації) на неусвідомлюваному рівні. Функціональна асиметрія мозку й несвідоме. Зворотні часові зв'язки й несвідоме.	
11	Нейрофізіологічні механізми уваги. Функціональний та структурно-функціональний рівень організації уваги. Роль гамма-коливань в організації уваги. Увага й ПЕТ. Увага й ВП. Часові характеристики уваги. Різні системи уваги в мозку людини. Соціальні основи уваги. Ресурси пропускну здібності нашого мозку.	2
	Разом за змістовий модуль 1	22

11. Перелік питань для лабораторних робіт

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
1-2	Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Реєстрація електричної активності шкіри. Електроенцефалографія, Електроокулографія. Електроміографія. Електрокардіографія. Комп'ютерна томографія, Магнітоенцефалографія. Ядерна магнітно-резонансна інтроскопія. Позитронно-емісійна томографія.	4
3	Аналітико-синтетична діяльність головного мозку.	2
4	Вироблення рухових навичок. Центральні апарати керування рухами.	2
5	Стадії фіксації пам'яті. Стан енграми.	2
6	Міжпівкульова асиметрія кори мозку і емоції	2
	Разом за змістовий модуль 1	12
	Усього	12

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студентів є: розвиток вмінь працювати з літературними джерелами та електронними носіями, складати конспекти, аналізувати теоретичний та емпіричний матеріал, складати порівняльні таблиці, структурно-логічні схеми, порівнювати різні наукові концепції, теорії, закономірності та робити обґрунтовані висновки.

Види самостійної роботи:

- пошук відповіді на запитання у вказаних джерелах інформації;
- тлумачення спеціальних термінів та понять, які зустрічаються у тексті, за словником.;
- складання розгорнутого плану відповіді;
- виписування основних тез відповіді;
- складання списку додатково використаної літератури;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Теми для самостійного вивчення студентами

№	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Психофізіологія людини		
1	Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Реєстрація електричної активності шкіри. Електроенцефалографія, Електроокулографія. Електроміографія. Електрокардіографія. Комп'ютерна томографія, Магнітоенцефалографія. Ядерна магнітно-резонансна інтроскопія. Позитронно-емісійна томографія.	12
2	Аналітико-синтетична діяльність головного мозку.	12
3	Координація рухів. Рухові програми. Вироблення рухових навичок. Центральні апарати керування рухами. Схема тіла й система внутрішнього уявлення.	12
4	Відновлення енграми дією другого електрошока. Відновлення пам'яті методом нагадування. Відновлення пам'яті методом ознайомлення. Ретроградна амнезія для реактивованих слідів пам'яті. Основні положення теорії активної пам'яті.	12
5	Мовлення. Функції мовлення: комунікативна, регулююча і програмуюча.	12
6	Міжпівкульова асиметрія кори мозку і емоції. Інтенсивність емоцій. Знак емоцій. Роль елементів лімбічної системи для формування психологічних типів особистості: інтроверсії/екстраверсії/нейротизму/емоційної стабільності. Роль елементів лімбічної системи у формуванні темпераментів.	14
7	Часові зв'язки (асоціації) на неусвідомлюваному рівні. Функціональна асиметрія мозку й несвідоме. Зворотні часові зв'язки й несвідоме.	14
8	Увага й ПЕТ. Увага й ВП.	10
	Усього:	98

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів); виробничі практики.

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль; метод самоконтролю.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів і критеріїв оцінювання знань студентів за результатами опанування навчальної дисципліни.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Психофізіологія людини» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем										
	Тема 1.		Тема 2.		Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Тема 7.		Тема 8.
	Практичне заняття										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Опитування	2		2		2	2	2	2	2\2		2
Тестування	1				1		1				
Поточна контрольна робота			1			1		1	1		1
Виконання практичних завдань	1\1		1\1		1	1	1	1	1\1		1
Виконання завдань самостійної роботи	1		1		1	1	1	1	1		1
Реферат, есе											5
Всього за темами	6		6		6	6	5	5	8		5
Екзамен	50										
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100										

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у

	здобувача вищої освіти.
--	-------------------------

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання реферату, есе

Бали	Критерії оцінювання
5	У роботі відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Презентація характеризується оригінальністю. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно.
3,75	Доповідь має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії. Доповідь супроводжується мультимедійною презентацією, яка має ознаки креативності.
2,5	Робота має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Проект корисний не тільки для студентів, які його створили. Наявна мультимедійна презентація доповіді.
1,25	Робота сфокусована на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні. Відсутня мультимедійна презентація доповіді.
0	Реферат (есе) не виконаний.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.

0,75	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
0,5	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
0,25	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
0,1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання
екзамену**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1, 2. Питання. (макс. по 15 балів)	12-15	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	8-11	Питання розкрито, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку,
-------------------------------	-----------------------	---

оцінювання		курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них :

при семестровому контролі у вигляді екзамену на поточний контроль може бути відведено від 50 до 100 балів (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних та лабораторних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з дисципліни «Психофізіологія людини» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 053 «Психологія» / Укл. В.В. Шевчук. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 2024 року. 16 с.

18. Рекомендована література.

Базова:

1. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: УАІД «Рада», 2022. – 327 с.

2. Психофізіологія: навчальний посібник / Кабашнюк В. О., Гаврилькевич В. К. – Львів: “Новий Світ- 2000”, 2024. – 200 с.

3. Психофізіологія : конспект лекцій / укл.: Н. В. Коляда. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 264 с.

4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
5. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с
6. Комісова Т. Є., Мамотенко А.В. та ін. Вікова анатомія та фізіологія людини: навчальний посібник. Х. : ФОП Петров В. В., 2021. 112 с.
7. John L. Andreassi Psychophysiology: Human Behavior and Physiological Response. / Psychology Press, 2007. – 575 p.

Допоміжна:

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. Ю. Д. Бойчука. Харків : Вид. Рожко С.Г., 2017. 488 с.
2. Калиниченко І. О., Латіна Г. О., Заїкіна Г. Л. Основи медичних знань, безпеки життєдіяльності та охорони праці [Текст] : навчальний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів педагогічних навчальних закладів, Суми: Цьома С. П., 2020. 263 с.
3. Тарасюк В.С., Титаренко Г.Г., Паламар І.В., Титаренко Н.В. Ріст і розвиток людини / За редакцією професора В.С. Тарасюка. Київ: Здоров'я. 2002. 456 с.
4. Лісовенко А.Ф., Бедан В.Б. Психофізіологія: практикум (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології) / А.Ф. Лісовенко, В.Б. Бедан. – Одеса: Фенікс, 2021. – 75 с.
5. Макаrchук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю. Макаrchук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А.Данилов – К. : ООО «Інтерсервіс» , 2011. – 329 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сторінка курсу «Психофізіологія людини» на дистанційній платформі: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3206>.
2. Основи медичних знань [Електронний ресурс] // Волинська книга. 2007. Режим доступу до ресурсу: <http://www.twirpx.com/file/1198103/3>.
3. Сайт «Основи медичних знань» [Електронний ресурс]: Режим доступу <http://healt.ucoz.ua>/Веб-сторінка бібліотеки імені В. Вернадського. URL : www.nduv.gov.ua
4. Інформаційно-пошукова система-каталог з електронної літератури: книжки, довідники, словники, енциклопедії, підручники. Режим доступу до ресурсу: URL : www.ekniga.com.ua